

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet ♦ elokuu ♦ aŭgusto ♦ 4/2006

Filatela ekspozicio en Källkullen, Kimito sabate la 8an de julio 2006. Anna-Liisa Ali-Simola, Martti Vihanto kaj Cao Xionglin. (Ks. artikkele s. 30)

Atilion oppitunnit innostivat, s. 5-8, 28

Irja Klemola, p. 12 ♦ Aŭtunaj Tagoj & Esa Toivola, p. 19-22
Festivalo Arta Lumo – la unua informilo sur mezaj paĝoj

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet

ISSN: 0787-8206

Kielipoliittinen aikakauslehti. Suomen Esperantoliitto ry:n äänenkannattaja.

Språkpolitisk tidskrift. Organ för Finlands Esperantoförbund.

Lingvopolitika periodaĵo. Organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Perustettu/Grundad/Fondita 1918. Esperantolehti ekde/från 1989 lähtien.

Esperanta Finnlando 1918-23, 1948-53, 1959-1987.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Utkommer sex gånger i året. Aperas sesfoje jare.

Toimitusryhmä/Redaktionsgrupp/Redakta grupo: ✉ eaflehti@esperanto.fi

Päätoimittaja/Chefredaktör/Ĉefredaktoro: *Mikko Mäkitalo*

Vanha Hämeentie 41 as. 9, 20540 Turku. ☎ (02) 2373 848 ✉ ef_redakto@surfeu.fi

Taitto/Layout/Enpaĝigo: *Ilkka Santtila*

Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki. ☎ (09) 587 6738 ✉ ilkka.santtila@welho.com

Vastaava toimittaja/Ansvarig redaktör/Respondeca redaktoro: *Anna Ritamäki*

Tilauhinta/Prenumerationspris/Abonprezo: 18 e/vuosi/år/jaro;

Jäsenille/ För medlemmar/ Por membroj: 12 e.

Tilaukset, osoitteenmuutokset/Abonoj, adresŝanĝoj:

Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ☎ (09) 715 538 ✉ eaf@esperanto.fi

Prenumerationer, adressförändringar: EAF, Broholmmsgatan 15 C 65, 00530 Helsingfors.

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Julkaisija/Utgivare/Eldonanto: Suomen Esperantoliitto ry – Esperanto-Asocio de Finnlando.

Painosmäärä/Upplaga/Eldonkvanto: 400

Esperanto-Asocio de Finnlando ♦ Suomen Esperantoliitto ry

Fondita/Perustettu/Grundad: 1907

Prezidanto/Puheenjohtaja/Ordförande: *Anna Ritamäki*

Brokärrvägen 89, 25700 Kimito. ☎ (02) 423 146 ✉ (02) 423 246 ✉ eafprezidanto@esperanto.fi

Vicprezidanto/Varapuheenjohtaja/Vice ordförande: *Päivi Saarinen*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ paivi.saarinen@iki.fi

Sekretario/Sihtööri/Sekreterare: *Tiina Oittinen*

Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ (02) 230 5319 ✉ eafsekretario@esperanto.fi

Aliaj estraranoj / Hallituksen muut jäsenet / Övriga styrelsemedlemmar:

tuomo.grundstrom

Tuomo Grundström, Anundilankatu 3, 26100 Rauma. ☎ (050) 5180 590, (02) 822 7779 ✉ @lailanet.fi

Taneli Huuskonen, Lapinlahdenkatu 23 A 7, 00180 Helsinki. ☎ (09) 694 0964 ✉ taneli@poczta.onet.pl

Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (050) 327 8528 ✉ markku.saastamoinen@jippii.fi

Börje Eriksson, Keiturintie 274, 16510 Luhtikylä. ☎ (03) 785 1191 ✉ esperarto@phnet.fi

Vicestraranoj/Varajäsenet/Suppleanter:

Timo Pirinen, Rinnetie 11-13 D 32, 06650 Hamari. ☎ (040) 592 1756 ✉ timo.pirinen@gmail.com

Raita Pyhälä, Jykyrintie 3, 69440 Lestijärvi. ☎ (06) 863 7351 ✉ saliko@kase.fi

Marjaliisa Parpala, Utinkatu 45 B 7, 45200 Kouvola. ☎ (040) 717 4521

Kasisto/Rahastonhoitaja/Kassör: *Tiina Kosunen*

Viittakorpi 2 D 22, 02280 Espoo. ☎ (09) 813 3024 ✉ eafkasisto@esperanto.fi

Pankkitili/Bankkonto (EAF): Sampo 800017-230825.

Peranto de UEA / Maksut UEA:lle / Betalningar till UEA:

Sampo 800020-5995369 (UEA/EAF Päivi Saarinen)

Adreso ĉe la EAF-oficejo. / Käytä Suomen Esperantoliiton toimiston osoitetta.

Oficejo/Toimisto/Kontor: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, avoinna tiistaisin klo 17-19.

☎ (09) 715 538 (puh.vastaaja/respondilo). Malfermita: marde 17-19-a horo.

Internet: <http://www.esperanto.fi>

Fondaĵo atentinda

La Finna kultura fondaĵo (Suomen kulttuurirahasto) mastrumas fondaĵon, kiu eksplicite mencias kiel sian celon antaŭenigi universitatnivelaĵn studojn de espe-

ranto kaj tradukadon de finna literaturo al esperanto. Krome ĝi subtenas muzikarton kaj literaturesploradon. La fondaĵo Terttu Österman disdonas ĉiun duan jaron. Pasintfoje 48 000 euroj estis dividitaj inter kvar ricevantoj. Neniu tiam ricevis monon ligitan al esperanto, kvankam la fondaĵo laŭ la reguloj nature donus preferon ankaŭ al esperantorilataj muzikarta kaj verka laboroj. Esperanto-Asocio de Finnlando scias nur pri unu peto ligita al esperanto ensendita 2004 (por tradukado de literaturo). Ni supozas ke la ligo inter la peto kaj la persona fondaĵo ne estis atentata.

Sojle de la jubilea jaro mi volas atentigi pri la grava potencialo, kiun tiu ĉi fondaĵo donas por kvalita agado ligita al esperanto – sekvajare kaj estontece. Ĉu la mono estos disponigita por laboroj ligitaj al esperanto estas afero, kiu dependas unuavice de ni mem. Tial ni celas bonan prepariĝon al la disdivido 2007. EAF pretas kunordigi la prepariĝon de la petoj.

Bonvolu atenti la sekvajn konsiderojn:

– Ni estu pli ambiciaj! La kaŭzo por nedono ne estu la manko de bonaj esperantorilataj petoj. Ni celu al granda kvanto da petoj kaj petu sumojn konsiderindajn. Ne nur estu petoj nome de EAF, sed ankaŭ privatuloj kaj aliaj asocioj faru subvencipetojn. Laborstipendioj povas ebligi tre valoran agadon.

– Ni kuraĝe proponu realigon de niaj revoj! Tial mi instigas vin pripensi bonajn, interesajn kaj altkvalitajn planojn kongruajn al la fondaĵaj

celoj! Ne mankas al ni artistoj kaj aliaj kapabloj.

– Konatiĝu kun la subvencipeta gvidilo www.skr.fi, sed ne malkuraĝigu legante. Prezentu al ni ideojn ankaŭ se vi ne certas ĉu la ideo kongruas kun la celoj. Ni helpos vin esplori la eblecojn.

– Ideoj pri petantoj kaj planoj estu skizitaj jam dum aŭgusto por ke estu multflanka materialo sufiĉe frue antaŭ la limdato. Tio gravas por la antaŭlimdata persona kontakto kun la kultura fondaĵo. Mi estas la kunordiga kontaktpersono en EAF, sed vi povas diskuti viajn ideojn kun iu ajn estrarano.

Petoj estu ensenditaj sekvajfoje en oktobro 2006. La informo pri la ricevo de la mono venas sekvafebruare.

Anna Ritamäki

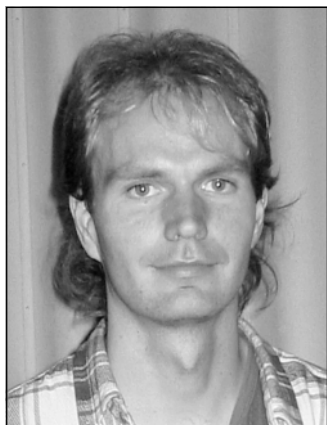
Terttu Östermanin rahasto

Perustuu farmanomi Terttu Östermanin lahjoituksiin. Edistää säveltaiteita ja kirjallisuuden tutkimusta, yliopistotasoisia esperanton opintoja ja tutkimusta sekä suomalaisen kirjallisuuden kääntämistä esperantoksi. Jakaa joka 2. vuosi.

Apurahat 2005: Fil. kand. Sirpa Hietanen, Helsinki, pienten, yksityisten musiikkiorganisaatioiden menestymisen ja eloonjäämisen strategioita Pohjois-Euroopassa käsittelevään tutkimukseen (8.000), Säveltäjä Asko Hyvärinen, Helsinki, sävellystyöhön (16.000), Fil. lis. Milla Peltonen, Tampere, Hannu Salaman jälki-realistista romaaniutuotantoa käsittelevään väitöskirjatyöhön (16.000), Sinfoniaorkesteri Vivon tuki ry, Riihimäki, orkesteritoimintaan (8.000).

Lähteet: Suomen Kulttuurirahasto, Apurahat, Hakuopas 2005 (haku lokakuu 2004) ja Apurahat nimikkorahastoittain:

<http://www.skr.fi/apurahat/jaerah2005.html>

Daŭropova esperantismo?

Antaŭ multaj jaroj, kiam naturprotektemo iĝis ĝenerale konata koncepto, estis ia modfenomeno, ke oni multe parolis pri daŭropova evoluo kaj

proponis diversajn iom modifitajn versiojn pri la koncepto, aldonante siajn proprajn preferojn al la baza ideo pri homaro vivanta en ekvilibro kun la cetera mondo.

Mi ne tre ĝojiĝas pro vidi, ke la UK nun proponas sian propran modifaĵon, kie oni celas ligi lingvan kaj kulturen diversecon al daŭropova evoluo. Mi neniam vidis tre grandan analogiecon inter biologia diverseco en naturmedio kaj lingva diverseco en homa kulturmedio.

Estas bone, se (ankaŭ) esperantistoj pledas kontraŭ polucio kaj detruado de la medio, sed nur tial, ke ĝi estas en ĉiu kazo racia (kaj eĉ nepra) celo por la homaro, ne tial, ke Esperanto mem indus esti parto de la sama evoluo.

Mikko Mäkitalo

La 91a Universala Kongreso de Esperanto, kunveninta en Florenco (Italujo) kun 2209 partoprenantoj el 62 landoj,

konstatinte,

- ke la Jardeko de Edukado por Daŭropova Evoluigo 2005-2014 estas grava kadro por iniciatoj cele al evoluo kiu estu socie dezirinda, ekonomie vivkapabla, kulture taŭga kaj ekologie daŭrigebla,
- ke nuntempe ekzistas gravaj minacoj kaj al biodiverseco kaj al kultura kaj lingva diversecoj, pro la reciproka dependeco inter la homo kaj la naturmedio,
- ke la nuna superrego je monda skalo de unu lingvo havas maltrankviligajn ekonomiajn, sociajn kaj edukajn efikojn koncerne daŭropovecon, lingvan ekologion kaj la rajton je komunikado.
- ke la strebado de la Esperanto-movado al lingva demokratio kongruas kun la valoroj de transnacia edukado celanta informitajn, aktivajn civitanojn kiuj estu kapablaj kritike kompreni sin mem kaj la ĉirkaŭan mondon por partopreni la evoluprocedon respondece kaj solidare.

Alvokas

la Esperanto-komunumon aktive engaĝiĝi en la agadoj kiuj, sur diversaj niveloj, strebas antaŭenigi praktikojn koherajn kun la principoj de la bezonata ŝanĝoprocezo, kaj utiligi siajn lingvon kaj retojn serve al tiuj klopodoj.

Rekomendas

al la Estraro de UEA doni al la ĉi-rilataj problemoj pli da atento en estontaj kongresoj kaj agadoj, partnere kun neesperantistaj organizaĵoj.

Konfirmas

la pretecon de la Esperanto-komunumo kunlabori kun Unesko kaj aliaj organizaĵoj cele al tutviva edukado por paco, socia justeco kaj kultura diverseco, kaj atentigas ilin pri la lingva aspekto de daŭropova evoluigo.

Florenco, 2006. 08. 04

Provlecionoj de Atilio en Turku kaj Hämeenlinna

Antaŭ la kursosemajno en Valamo la ĉefinstruisto Atilio Orellana Rojas estis gasto de Esperanto-societo en Turku (EST) kaj renkontiĝis kun lokaj aktivuloj en Hämeenlinna.

En Turku la 29an de junio estis aranĝita provleciono en kafejo Café Art, la renkontejo de lokaj klubanoj ek de aŭtune. Pri la provleciono aperis anoncetoj kaj artikoloj en lokaj gazetoj surbaze de gazetaraj komunikoj de EAF/EST, krome informfolioj de EST estis i.a. en la anoncotabulo de la ĉefa biblioteko. Krom membroj de EST al la provleciono venis kelkaj personoj allogitaj de la anoncoj, entute ĉeestis 14 personoj. Ĉiuj ĝuis la afablan instruadon de Atilio kaj certe la novuloj lernis multon. Legu pli detale en la raporteto de EST-ano Merja Uotila.

En Hämeenlinna la 30an de junio estis anoncita publika aranĝo en kafejo Sokerileipomo Suominen. La ĉefa kunordiganto en Hämeenlinna estis Markku Sarastamo. En la programo estis provleciono de Atilio kaj prelego de EAF-prezidanto Anna Ritamäki pri lingvopolitikaj aferoj ene de Europa Unio.

Aperis du pagitaj anoncoj en lokaj gazetoj.

De lokaj amaskomunikiloj venis al la aranĝo la ĉefa loka gazeto Hämeen Sanomat kaj regiona YLE-radiokanalo Radio Häme. Artikoloj aperis bonege kaj en Hämeen Sanomat kaj en la alia gazeto Kaupunkiutiset de Hämeenlinna, ankaŭ en radio aŭdeblis intervjuoj (legu pli detale en *Muut lehdet* -artikolo de Jukka Nojonen).

La aranĝon partoprenis 15 personoj, kiuj bonege amuziĝis dum la provleciono, kiel vi vidas de la bildo. Ankaŭ la prelego de Anna vekis intereson kaj viglan diskuton pri la rolo de lingvoj kaj eblecoj de Esperanto en EU.

Vespere la vizitantoj kune kun hämeenlinnaanoj havis eblecon vespermanĝi, saŭni kaj babili en saŭnadometo apud la lago Alajärvi. Estis afabla kunestado kun bongustaj manĝoj preparitaj de Talvikki Saarenkari, varma saŭno kaj ebleco naĝi en apuda lago. Komuna kantado, vigla diskuto kaj eĉ futbalo apartenis en la vespera programo.

Ni vizitantoj, kiuj tranoktis en Hämeenlinna (Atilio, Teuvo kaj mi) daŭrigis la vesperon ĉe Kati Lindell, kiu kun edzo afable invitis nin. Sekvan tagon ni vizitis la infanhejman muzeon de Sibelius en la centro de Hämeenlinna, kie ni estis afable akceptitaj de la muzea oficisto.

Dankon al ĉiuj hämeenlinnaanoj pri la bonega aranĝo! Sukceson al via studado, kiun vi laŭ nunaj scioj januare povos daŭrigi en la loka popola instituto de Vanajavesi. La aŭtunon vi kompreneble studos en studgrupoj kiel ĝis nun.

Tiina Oittinen

Atilio Orellana Rojas ludigas la partoprenantojn, plej antaŭe Kati Lindell kaj Teuvo Alavillamo.

Valamo-kurso 3.-7.7.2006 – la plej internacia ĝis nun

La ĉi-jara kurso, la 7a sinsekve, estis ĝis nun la plej internacia. De la kursanoj 2 venis el Francio, 1 el Svedio, 5 el Finnlando kaj 4 el Ĉinio. La ĉefinstruisto estis denove Atilio Orellana Rojas el Argentino/Nederlando. La kursogvidanto estis la EAF-sekretario Tiina Oittinen, kiu ankaŭ agis kiel helpinstruisto. Ĉiuj kursanoj jam havis iujn bazajn sciojn pri Esperanto. Ili dividigis en du grupoj laŭ siaj lingvoscioj kaj intereso kaj estis instruitaj kaj gvidataj de ambaŭ instruistoj.

La kursosemajno komenciĝis alimaniere ol kutime, ĉar el la regiona televida kanalo venis redaktoroj por fari mallongan raporton en regionaj novaĵoj. Ili filmis kaj la instruadon kaj la konatiĝan rondiradon, kiun ĉiĉeronis esperante Jukka Laaksonen. Krome la instruistoj kaj kursanoj estis intervjuitaj.

Dum la libertempa parto de la kurso ni krozadis surŝipe en la lago Juojärvi, migris al la kruco de migranto kaj vizitis la monaĥejan tomb-

ejon. Merkredvespere ni ekskursis al la proksima fumsaŭno kaj jaŭde havis la festan vespermanĝon laŭ Valamo stilo. Unu el niaj ĉinaj partoprenantinoj prezentis kanton dum la festa vespero, aliaj programeroj estis teatraĵeto kaj muzikado.

La kursanoj informiĝis ankaŭ pri eventoj de Esperantio kaj estis bonvenigitaj al venontaj Esperanto-aranĝoj en Finnlando, kiuj i.a. estos Aŭtunaj Tagoj de EAF en Haukipudas kaj Festivalo Arta Lumo en Kuopio. Venontjara kurso okazos 23.-27.7.2007 kun samaj ĉefinstruisto kaj kursogvidanto. Laŭbezone la kurso havos ankaŭ duan tuttempan instruiston. Lige al Festivalo Arta Lumo estos aranĝata antaŭekskurso al Valamo 26.-27.7. Dum la ekskurso oni konatiĝos kun la monaĥejo, ĝuos festan vespermanĝon laŭ Valamo stilo kaj komune ŝipvojaĝos de Heinävesi al Kuopio.

Tiina Oittinen

Atilio instruas ĉi-jarajn kursanojn en Valamo. Ĉirkaŭ la tablo: Wang (dorse), Tjeri, Anna-Maija, Anne, Yi, Cao, You kaj Anne. (Foto: Raimo Tullila)

Kansainvälistä tunnelmaa

Valamon esperantokurssilla 3.-7.7.2006

Tämänkesäinen Valamon esperantokurssi oli tähän mennessä kansainvälisin: osallistujia oli Suomesta, Ruotsista, Ranskasta ja Kiinasta. Pääopettajana oli jälleen argentiinalais-hollantilainen Atilio Orellana Rojas ja kurssivastaavana sekä apuopettajana Suomen Esperantoliiton puolesta toimi Tiina Oittinen. Kurssilaiset jakautuivat kahteen ryhmään aikaisempien tietojensa mukaan, tällä kertaa kaikilla kurssilaisilla oli jonkin verran perustietoja esperantosta. Molemmat opettajat opettivat ja ohjasivat kumpaakin ryhmää.

Ensimmäisenä kurssipäivänä oman jännityksensä toi Itä-Suomen alue-TV:n vierailu. Opetuksen lisäksi filmattiin myös Jukka Laaksosen vetämää esperantonkielistä tutustumiskiertokävelyä sekä haastateltiin opettajia ja kurssilaisia. Toinen jännityksen aihe kurssin alussa oli kiinalaisten saapuminen: koko päivän odotus päättyi maanantaina noin puoli yhdeksän illalla, jolloin 4-henkinen ryhmä pitkän matkan jälkeen saapui onnellisesti Valamoon.

Kurssiviikon 25 oppitunnin lisäksi esperantoa oppii myös vapaa-ajan ohjelman aikana. Varsinkin kansainvälisellä kurssilla keskustelu sujuu yhteiskielellä myös ruoka-aikaan sekä tietenkin retkillä. Yhteisissä illanvietoissa ohjelma – luennot, selostukset samoin kuin yhteislaulut – tapahtuu enimmäkseen esperantoksi. Näin myös tällä kertaa, jolloin opiskelijat aktiivisesti osallistuivat keskusteluun ja ohjelmaan.

Onnistuneen kurssiviikon jälkeen oli mukava toivottaa kurssilaiset tervetulleiksi Suomen Esperantoliiton seuraaviin tapahtumiin. Ensi vuonna Valamon esperantokurssi järjestetään myöhemmin heinäkuussa kuin aiempina vuosina, jotta se liittyy sujuvasti Arta Lumo -festivaaliin Kuopiossa. Kurssiviikko on 23.-27.7.2007 ja Atilio on jälleen lupautunut pääopetta-

jaksi. Kurssivastaavana on nytkin Tiina Oittinen ja tarvittaessa mukana on myös toinen päätoiminen opettaja.

Arta Lumo -festivaaliin liittyvä etukäteisretki järjestetään Valamoon 26.-27.7. Ohjelmassa on yhteinen juhlaillanvietto kurssilaisten kanssa, tutustuminen luostarin alueeseen ja risteily Heinävedeltä Kuopioon.

Lisätietoja Suomen Esperantoliitolta, yhteystenkilö: Tiina Oittinen (yhteystiedot s. 2).

Kurssipalautetta – Komentoj pri la kurso

Kelkaj kursanoj afable skribis al Esperanta Finnlando pri la kursospertoj. Jen du ekzemploj:

– Esperantokurssi oli mielestäni kaikin puolin hyvin toteutettu. Vastasi odotuksiani. Varsinkin tällaiselle aloittelijalle oli hyväksi kuulla paljon puhuttua kieltä. Tosin en siitä vielä paljoakaan ymmärtänyt, jotain kuitenkin. Sain taas uutta intoa jatkaa esperanton opiskelua.

Kurssilla vallitsi välitön ja ystävällinen ilmapiiiri. Mukava oli viettää myös vapaa-aikaa yhdessä illanviettojen ja retkien merkeissä. Valamo kurssiympäristönä on aivan vertaansa vailla. Aion tulla sinne toisenkin kerran esperantoa oppimaan.

*Kun amikaj salutoj
Anna-Maija el Jyväskylä*

– Ni aparte ŝatis la agrablan kaj internacian etoson de tiu staĝo, kaj ankaŭ admiris la paciencon kaj afablecon de la kursgvidantoj. Dankon al ili kaj al Jukka, de kiu ni multe lernis pri la monaĥejo de Valamo.

Tjeri kaj Anne el Francio

Nopeaa oppimista

Turun Esperantoyhdistys järjesti 29.6.2006 Cafe Art -kahvilassa esperanton näyteoppitunnin cseh-menetelmän mukaan. Opettajaksi oli saatu turkulaisille esperantisteille jo ennestään Valamon kursseilta tutuksi tullut kansainvälisen esperanto-instituutin johtaja Atilio Orellana Rojas Hollannista.

Keskiaikamarkkinoiden hyörintästä oli joukko henkilöitä kerääntynyt kahvilan kabinettiin. Kaikki tempautuivat mukaan eloisaan esitykseen. Itsensä esittelyn jälkeen opittiin konkreettisesti osoittamalla mm. esineitä ja värejä. Seinällä olevissa kukkatauluissa olikin paljon värejä. Välillä noustiin ylös ja piirissä opeteltiin päätä, kädet, napa ja polvet esperantoksi. Hauskassa leikissä sai samalla liikuntaa. Sitten taas

istuttiin ja opettajalle sai tehdä kysymyksiä. Jorma Ahomäki toimi hienosti tulkkaajana.

Syksyllä alkavasta esperantokurssista kertoi Tiina Oittinen. Tunti oli pian lopussa, mutta hyvän esimerkin toiston hyödystä opetuksessa antoi Mauri, joka lähtiessään osoitti mustaa tuolia opettajalle ja sanoi: ”Nigra seĝo!” Opetus oli jäänyt mieleen.

Tavataan taas Auralan kansanopistossa Satakunnantiellä syksyllä.

Merja Uotila

Esperanto-societo en Turku organizis provlecionon en Cseh-metodo. Instruisto estis Atilio Orellana Rojas el Nederlando.

Atilion näyteoppituntia kuuntelevat (vas.) Matti Jaakkola, Veikko Tikkanen, Hilikka ja Osmo Kaplas, Anja Launiainen, Mauri Tanskanen ja Tapio Markkula. Kuvasi Merja Uotila.

BET en la insullando Saaremaa

La 42a BET (Baltaj Esperanto-Tagoj) okazis 4.-8.7. 2006 en Kuressaare, la ĉefurbo de la estona insulo Saaremaa. Kvankam ĉefurbo, Kuressaare estas kvieta loko kaj gardas en sia arkitekturo la ĉarmon de pasintaj jarcentoj kaj de lignaj unufamiliaj domoj kun bonege prizorgataj domoj. (Ankaŭ neglektataj domoj kaj parceloj videblas.) Pro turistoj la loĝantaro (15 mil) duobliĝas somere; pro la insula izoliteco kaj manko de salajrata laboro la loĝantaro malpliĝas. Al BET la plej grandaj grupoj nun venis de Estonio, Finnlando kaj Latvio, sed aliĝis – kvankam ne reale povis partopreni – ankaŭ hispanoj kaj japanoj. La oficiala partoprenantaro nombris 137 el 11 landoj. Oni kunvenis en la ĉambroj de la lernejo Saaremaa Ühisgümnasium kaj tagmanĝis en la lerneja manĝejo.

Distra programo

En la unua vespero okazis diservo en luterana preĝejo kaj interkona vespero en la aŭlo de la lernejo. Bonhumura kaj lerta akordionistino multe plaĉis al la publiko, kvankam estis tro varme por vigle danci. Alivespere nin distris muzikistoj, popoldancistoj, kantistoj kaj deklamistoj, ofte koncertis la 8-membra gejunula ensemblo "Animo" el Latvio kun sia direktorino Austra Pumpure.

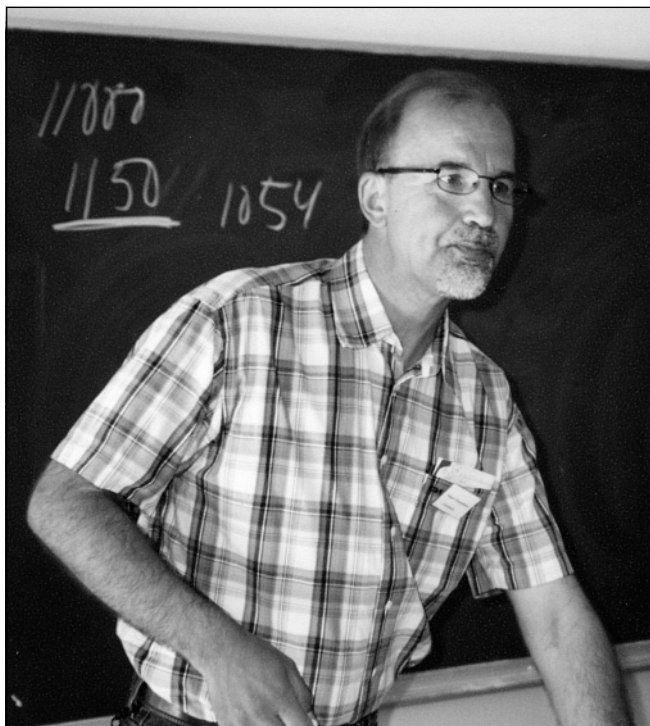

Urbestro s-ino Urve Tiidus salutas en la Solena Malfermo

En la ekskursita tago ni per du aŭtobusoj rondveturis la tutan insulon en 9 horoj kaj ŝvitiga varmego. Ni vidis belan florantan naturon (galiuoj, ulmarioj, lekantoj, cejanoj, orkidoj k.a.), foliarbarojn kaj vente torditajn pinojn, fragmitarojn, plaĝojn, maron, rondan profundan lageton faritan de meteoroido antaŭ supozeble 7500 jaroj (fakte ĉirkaŭe troveblas 8 aliaj meteoroidaj kavoj), paŝtejojn kun verdegaj juniperoj, ventmuelilojn, malgrandajn ŝtonpreĝejojn, musko-kov-

La ensemblo Animo

Sakari Kauppinen prelegis pri la ĉefaj fazoj en historio de Finnlando.

ritajn ŝtonbarilojn, kamparajn dometojn. La tuta insulo ŝajnas kvazaŭ nacia parko. Ni aŭdis multon pri la estonaj historio, naturo kaj vivmaniero. En alia tago ni piede ekskursis al la kastelo de Kuressaare, siatempe episkopa loĝejo kaj nun turisma vidindaĵo kun artekspozicioj, muzeoj, kafejo. Por 2-eŭra bileto oni povis atesti kolorplenan mezepokan turniron de 6 rajdantaj kavaliroj.

Lerniga programo

Ĉiutage oni povis aŭskulti tri horojn da prelegoj, preskaŭ sen paŭzoj, en varmega klasĉambro sur malkomfortaj lignaj benkoj. La temoj estis interesaj: popoloj de la Balta maro, estonoj en la finno-ugraj gentoj, Estonio hodiaŭ, evoluo de Saaremaa, estonaj kuraclokoj, naciaj kostumoj en la estona insularo, historio de gepatralingva edukado en Estonio, nuntempa Latvio, nuna sveda socio, turnpunktoj en finna historio (prelegis Sakari Kauppinen), harmonio inter homo kaj naturo, rememoroj pri E-juneco kaj pri la unuaj BEToj, verkado de Harold Brown. La prelegoj vekis demandojn, sed tiujn oni devis ŝpari

ĝis la fino de la prelegaro, kiam ili jam malaktualiĝis kaj la diskutemo velkis. La gvidanto ne volis interrompi la prelegantojn, kaj tial la tempo ne egale dividiĝis inter ili.

Okazis lingvokurso por komencantoj, kie instruis i.a. Stela Kilk, 20-jarulino studanta kuracistan sciencon en Tartua ŝtata universitato. Aldone al la 8 gejunuloj de “Animo” la kurson partoprenis kelkaj pli aĝaj BET-anoj. (Cetere, Stela Kilk respondecis pri la tuta junulara programo: matena gimnastiko, ekskursoj kaj distraĵoj.) Apud la lingvostudejo en la 4a etaĝo de la lernejo viziteblis sufiĉe abunda Libroservo, tamen mankis la libroj de la rubriko “Laste aperis”. Pri tiu ne kulpas la libroservisto sed la eldonistoj, kiuj ne disponigas ekzemplerojn senpage; male la internacia lerniga E-revuo Juna Amiko ofertis multnombrajn senpagajn ekzemplerojn, kiuj rapide elĉerpiĝis.

La libroservistino kunhavis ampleksan kaj varian kolekton de E-emblemoj. En tria ĉambro oni povis bilde konatiĝi kun diversaj birdospecioj, ties latinaj, estonaj kaj esperantaj nomoj, kaj rigardi poŝtkartojn de la urboj de ĉiuj UKoj 1905-2006.

Amatorarta konkurso Kannel

La tradicio komenciĝis en la 1980aj jaroj, kiam jare pli ol 100 homoj – aŭ grupoj – konkursis pri scena arto (kantado, instrumenta muziko, aktorado, dancado, deklamado, memverkita poezio), afiŝoj, ekspozicioj, manlaboroj. Nun la organizantoj de BET deziras revivigi la konkurson por konatigi diversnaciajn kulturajn valoraĵojn, evoluigi amatorartadon, eduki estetikajn kapablojn, stimuli verkadon kaj komponadon, progresigi lingvokonon kaj praktikan uzadon de Esperanto. La nunaj branĉoj estas kantado (sole aŭ ensemble), deklamado, aktorado, verkado kaj komponado.

Nun konkursis deklamantoj kaj verkintoj de poeziaĵoj, kantanto, la gitarista ensemblo “Animo”, pianoludanto. Ĉiuj ricevis diplomon, libropremiojn, kaj la plej bonaj konkursantoj estis

premiitaj per medaloj. La unua premio pro memverkita poeziaĵo estis aljuĝita al Anja Karkiainen pro ŝia lerta rimaĵo "Kien iris Väinämöinen?" La organizantoj ege volas instigi amatorojn partopreni la konkurson.

Konklude

BET estas valora esperanta tradicio, sed ĝi ŝajnas esti ne sufiĉe konata ekster orienta Eŭropo, kie ĝi antaŭe estis eĉ furora. Ĝi miniature similas al Universala Kongreso, estante tamen malpli ampleksa kaj multe pli malmultekosta. Iu el la partoprenintoj de BET42 diris, ke ĝi similas al familia festo. La etoso estas amika, eĉ en la konkurso ne timiga. La libervolaj organizantoj laŭdinde laboras farante sian eblon por krei plezurigan kulturan, turisman kaj distran eventon, kiu meritas la atenton de la internacia esperantistaro. En 2007 BET okazos en Litovio.

Saliko

Stela provis antikvan ĉaron en muzea bieno.

La poemo premiita en Kannel

Jen mia malnova versaĵo, kiu ĝis nun aperis presita (kun traduko en la finna) nur en antologio "Suomalaisella mitalla, Kalevalan poljennolla". Rimarku, ke mi evitis vortojn kun ĉapelitaj literoj.

La versaĵo estis premiita en Kannel-konkurso en la ĉi-jara BET.

Anja Karkiainen

Kien migris Väinämöinen?

*Dum veturis Väinämöinen
el Finnlando forirante
sian genton postlasante,
kie ektrovis li hejmon?
Kie restas maljunulo?*

*Eble Esperantolande,
en medio multkultura,
kiu por la kantemulo
ejo estus konvenega!*

*Jen ne mankas verkemuloj
sed abundas versfarantoj,
kiuj sur kvin kontinentoj
same kantas kaj poetas.*

*Tial verko esperanta
tuje trovas komprenantojn
kie ajn en vasta mondo
sendepende de nacio.
Tradukadi ne necesas,
kaj ne nepras interpreti.*

*Estus do neniom strange,
se maljuna Väinämöinen
siajn versojn verve kantis
per kantel' akompanante
inter samideanaro
alfidanta vortpotencon.*

Irja Klemola (1898-1995) – gvidantino el Turku

Juna studentino Irja Klemola partoprenis en la jaro 1920 kurson de Esperanto en Helsinko, kie ŝi studis matematikon, fizikon kaj kemion en la loka universitato. Sekva etapo estis la 14-a Universala Kongreso de Esperanto en la ĉefurbo de Finnlando. Ek de la jaro 1926 ŝi instruis en la Knabina Lernejo de Turku ĝis sia emeritiĝo en 1959. Tiu tempo estis plenplena da lerneja laboro kaj ĝi ne donis eblecon al aktiva agado en la Esperanto-movado.

En la sesdekaj jaroj emerita rektoro jam estis libera ekagi por la Internacia Lingvo. Nova kampo atendis sian plugonton. Fondiĝis 1961 nova Esperanto-societo en Turku. Prezidantan martelon ŝi forte tenis en sia mano 1962-1966. Poste sekvis Esperanto-Asocio de Finnlando, kiun ŝi gvidis 1966-1973. En ambaŭ asocioj ni proksime kunlaboris. Ŝi estis la prezidanto, mi la sekretario. La 54-a UK en Helsinko 1969 estis proksima al la koro de Irja Klemola, kiu en la Loka Kongresa Komitato okupis la seĝon de vicprezidanto.

Estis krome ankaŭ kelkaj aliaj movadaj taskoj. Kun entuziasmo kaj forto matematika instruisto ĵetis sin por respondi pri gravaj laboroj. Oni invitis ofte eksterlandajn gastojn, por kiuj nia konata aktivulino organizis prelegvizitojn. Sveda profesoro, fama lingvisto Björn Collinder faris 1964 paroladon en publika festo kun multnombraj partoprenantoj. Sukcesan turneon en kelkaj finnaj universitatoj plenumis 1971 profesoro Ivo Lapenna el Londono. En tiaj aranĝoj ŝi portis la torĉon, por ke ankaŭ eksteruloj eksciui pri la okazintaĵoj. Estis multaj similaj prelegvizitoj. En 1975 profesoro Humphrey Tonkin venis al Finnlando. Ĉiam nia finna veterana korifeo finance helpis la realigon de tiuj ĉi entreprenoj. Kelkfoje ŝi helpis reprezentantojn de

*Fonto: EF 1/1968. Originala fototeksto:
“Sinjorino Klemola en sia rektora laborejo, kiun virinece beligas floroj.”*

Pola Esperanto-Asocio dum iliaj informaj vizitoj.

Finnaj kaj eksterlandaj organizaĵoj alte taksis ŝian neanstataŭigeblan laboron. Irja Klemola fariĝis honora membro de EAF, UEA kaj ILEI. Iuj vidpunktoj atestis, ke ŝi estis modesta, al kiu ne plaĉis belaj vestoj kaj inaj plibeligaĵoj. Hararanĝo devis esti simpla sen artefaritaĵoj. Kiam adoptita filino junaĝe en la familio kaŝe preparis buklojn, senkompatie tia mizerulino, mia estonta edzino, estis devigita meti sian kapon sub fluantan akvokranon. Postulema ŝi estis, kelkfoje eĉ troe, sed ĉiam amike rilatanta kun sampensumuloj. Movadajn disidentojn finna prestiĝulino ne favoris kaj tial kelkfoje ekestis probleme tiklaj situacioj. Pri difektoj en la movado ŝi ĉi tiel esprimis sin en intervjuo okaze de sia 70-jariĝo (EF 1/1968) “Jes, kompreneble, tiaj ĉiam ekzistas en ĉiu movado. Mi uzas nun la esprimon de

Jam la 9-a eldono de la Zamenhofa Hamleto

”Hamleto, reĝido de Danujo” aperis en sia naŭa eldono ĉe UEA sojle de la Florenca UK. Tiu verko de William Shakespeare estas unu el la plej famaj dramoj en la monda literaturo kaj ĝia Zamenhofa traduko estas la unua granda mejloŝtono en la evoluo de Esperanto kiel literatura lingvo. D-ro L.L. Zamenhof aperigis fragmenton de sia traduko jam en 1893 kaj la unua eldono de la plena traduko aperis en 1894, nur sep jarojn post la apero de la Unua Libro.

La nova eldono konsistas el represo de la 8-a eldono el 1964, kiun editoris akademiano D.B. Gregor. La 8-a eldono fidele redonis la originalan Zamenhofan tradukon laŭ la unua eldono, forigante la ŝanĝojn, kiujn en ĝia 2-a eldono enkondukis de Beaufront, verŝajne sen konsento de Zamenhof, kaj kiuj restis ankaŭ en postaj eldonoj. Tre valoraj kaj prilumaj estas la enkonduko kaj piednotoj de Gregor. Novaĵo en la 9-a

eldono estas la postparolo de la gvida Esperanta ŝekspirologo Humphrey Tonkin. En la unua parto de sia eseo Tonkin analizas kaj interpretas la dramon mem kaj en la dua parto prezentas ĝian signifon el la vidpunkto de la lingva evoluo de Esperanto.

”Hamleto” estas la tria verko de Ŝekspiro lastatempe eldonita de UEA. En 2003 aperis ”La vivo de Henriko Kvina” kaj ĉi-jare ”La vintra fabelo”, ambaŭ esperantigitaj de Humphrey Tonkin. Ankoraŭ havebla estas ankaŭ ”La tragedio de Reĝo Lear”, kiun UEA eldonis en 1966 en traduko de Kolomano Kalocsay. Menciindas, ke ”Hamleto” estas aĉetebla ankaŭ en la pli moderna traduko de L.N.M. Newell, kiu aperis ĉe Stafeto en 1967 sub la nomo ”Hamleto, princo de Danujo”.

(el komuniko de UEA prenis mm)

juna japana fraŭlino, kiu antaŭ kelka tempo vizitis nian landon: inter niaj rondoj ekzistas, tiaj kiuj sin nur amuzas per Esperanto. Eble en niaj rondoj estas ankaŭ tiaj, kiuj ne laboras por nia celo, sed por si mem. Sed la plej multaj inter ni modeste kaj sin mem forgesante laboras laŭ siaj eblecoj, donas siajn fortojn kaj tempon kaj trovas novajn ideojn kaj eblecojn por la movado.”

Emerita tempo de Irja Klemola daŭris 36 jarojn. Ofte ŝi partoprenis Universalajn Kongresojn. Ĉiam nia honora membro de UEA revis pri vojaĝo al Ĉinio. Trajnveturo tra Siberio estis tro longa kaj laciga en alta aĝo. Neniam ŝi kuraĝis eniri aviadilon. Tial tiu ĉi menciita revo ne realiĝis. La nacia kaj internacia movadoj multon ŝuldas al la finna veterano, kies karesnomon ”Avinjo” ĉiuj konis. La cerba maŝinaro de aktiva pioniro en Turku bone funkciis ĝis la fino. Ŝi

mortis 97-jara en la loka hospitalo de Kaarina la 13-an de novembro 1995.

Jorma Ahomäki

Anja Karkiainen denove premiita

En belartaj konkursoj de UEA en la branĉo de kantoj estis juĝita 2-a premio por Anja Karkiainen (Finlando; teksto) kaj Tarcísio José de Lima (Brazilo; muziko) pro "Multe pli ol simpatici" kaj pro "Oraj horoj". 1-a kaj 3-a premio en la branĉo restis ne aljuĝitaj.

1-ajn premiojn en aliaj branĉoj ricevis jenaj: **Poezio:** Francisco Javier Moleón (Hispanio) pro "Sed tiam" kaj Christian Rivie're (Francio) pro "Kvankam silenti"; **Prozo:** Paul Gubbins (Britio) pro "Nia paradizo bonvenigas"; **Eseoj:** Aleksandr Melnikov (Rusio) pro "Ekparolu por ke mi vin vidu – aŭ ĉu esperantisto rekoneblas laŭ paroloj"; **Infanlibro de la jaro 2005:** "Arne, la ĉefido" de Leif Nordenstorm (Svedio).

(el komuniko de UEA redaktis mm)

Herzberg oficiale "Esperanto-urbo"

Laŭ la decido de la urba konsilantaro, la germana urbo Herzberg nun oficiale uzos la titolon "Herzberg am Harz – die Esperanto-Stadt", por diskonigi sin en la mondo. La oficiala leterpapiro surhavas ankaŭ esperantlingvan version: "La Esperanto-urbo". La voĉdono en la urba konsilantaro okazis marde la 11-an de julio, kaj neniu el la deputitoj de la kvar partioj en la konsilantaro kontraŭis ĝin. Tri el la deputitoj sindetenis en la voĉdonado.

Jam de iom da tempo esperantlingvaj oficialaj vojmontriloj montras al la loka Esperanto-Centro. Krome Esperanto estas uzata en la ĝemelurbaj kontaktoj kun Góra en Pollando. Esperanto-arkivejo funkcias en la malnova urbodomo, kaj partatempa dungito de la urbo zorgas pri aferoj kun rilato al Esperanto. Krome la urbo provizas senpage aŭ tre favorpreze ejojn por Esperanto-kursoj, konferencoj, kunsidoj, renkontiĝoj kaj koncertoj.

La nova Esperanto-urbo Herzberg situas en suda parto de la ŝtato Malsupra Saksio (Niedersachsen). En la urbo estas proksimume 15 000 loĝantoj. Ekzistas ankaŭ alia urbo kaj du vilaĝetoj kun la nomo Herzberg en Germanio, tial la Esperanto-urbo ofte estas nomata Herzberg am Harz.

(el Libera Folio koncizigis mm)

9a Internacia Fotokonkurso

Post ok sukcesaj konkursoj "La Ondo de Esperanto" invitas al naŭa Internacia Fotokonkurso. Rajtas partopreni ĉiu fotemulo, unu persono per maksimume kvin fotoj. La minimuma formato estas 15×20 cm. Fotoj povas esti koloraj aŭ nigra-blankaj, vertikalaj, horizontalaj kaj aliformataj. Fotoj senditaj elektronike ne estas akceptataj.

La fotoj devas esti senditaj unuekzemplere al la sekretario de la konkurso, Halina Gorecka (RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando) kaj atingi antaŭ la 1a de decembro 2006.

La konkursaĵoj devos esti subskribitaj per pseŭdonimo, en aparta koverto kunsendata slipo kun la pseŭdonimo, aŭtenta nomo kaj poŝta adreso. Ne rajtas partopreni fotoj jam premiitaj au publikigitaj. Juĝkomisiono aljuĝos premiojn da kelkdek eŭroj kaj abonoj de La Ondo de Esperanto.

La rezulto estos anoncita en "La Ondo de Esperanto". La organizanto havos ĝis 31 dec 2008 ekskluzivan rajton uzi la ricevitaĵojn. Poste la publikigo-rajton havos kaj la organizanto kaj la aŭtoroj.

Finnoj plurfoje gajnis premiojn en la konkurso: Raita Pyhälä 3-an premion jare 2005 kaj laŭdajn menciojn kelkfoje; Harri Melasniemi 3-an premion jare 1999 kaj Irja Melasniemi laŭdan mencion samjare; Auli Vihermä 2-an premion jare 1998. Vidu en la retpagaro de "La Ondo": <http://www.esperanto.org/Ondo/Ind-fk.htm>

(el komuniko kaj retpaĝaro de la konkurso redaktis mm)

Esperantoevento kun multflankaj spertoj: de ŝtonepoko al orgenkoncerto

Esperantotapahtuma kivikauden ja urkumusiikin hengessä

Aŭtunaj Tagoj en Haukipudas – Syyspäivät Haukiputaalla 16.-17.9.2006

Hotelo Samantta, Välitie 1, 90830 Haukipudas

Post la someraj aranĝoj nin atendas la interesaj Aŭtunaj Tagoj, kiujn Esperanto-societo de Oulu aranĝos kunlabore kun EAF en komunumo Haukipudas, ĉirkaŭ 20 km norde de Oulu. La ĉefa eventejo estas la hotelo Samant-

Preĝejo de Haukipudas

ta, kien eblas veni jam vendrede. Se vi ne ankorau aliĝis, faru tion tuj!

La priskribo de la programo estis jam en EF 3/2006. Jen la programo kun detala horaro, notu tamen ke etaj ŝanĝoj eblas. Certe la plej impona programero ĉi-foje estos la vespera orgenkoncerto, kiu estos malferma por la publiko. Legu pli pri la solisto Esa Toivola en aparta artikoleto.

Memoru ankaŭ aliĝi al Kierikki-ekskurso kaj mendi lokon en la aŭtobuso de Oulu al Haukipudas, kvankam tiujn pagojn ni kolektos surloke.

Monipuolisen esperantokesän jälkeen meitä odottavat mielenkiintoiset syyspäivät Haukiputaalla, noin 20 km päässä Oulusta. Päivien järjestelyistä huolehtii yhteistyössä Suomen Esperantoliiton kanssa Oulun esperantoseura.

Ohjelman kuvaus oli jo edellisessä lehdessä, tässä tiedoksi päivien aikataulu, johon kuitenkin

kin voi tulla pieniä tarkennuksia. Eriytyisen kiintoisa ohjelmanumero on tällä kertaa yleisöllekin avoin urkukonsertti Haukiputaan kirkossa. Lue lisää konsertin solistista Esa Toivolasta erillisessä jutussa.

M u i s t a k a a

myös ilmoittautua Kierikki-retkelle ja bussikuljetukseen Oulusta Haukiputaalle ja takaisin. Maksu näistä peritään paikan päällä, mutta tarvitsemme tiedon osallistujista, jotta kaikki pääsevät mukavasti perille.

Sabato / Lauantai 16.9.2006

7.45 *Buso el la stacidomo de Oulu al Haukipudas (post alveno de trajno je 7.27 el Sud-Finnlando).* Bussi Oulun rautatieasemalta Haukiputaalle (etelän yöjunan klo 7.27 saavuttua).

8.30 *Matenmanĝo en hotelo Samantta.* Aamiainen hotelli Samanttassa.

9.00-13.00 *Ekskurso al ŝtonepoka Kierikki-centro en Yli-Ii (aparta pago 20 e).* Retki Kierikin kivikautiseen keskukseen Yli-Iihin (erillinen maksu 20 e).

En Haukipudas libera programo kaj informa elementa esperantokurso.

- Haukiputaalla vapaata ohjelmaa ja esperanton alkeis- ja tutustumiskurssi.
- 12.30-14.00 *Tagmanĝo en hotelo Samantta.* Lounas hotelli Samanttassa.
- 14.15 *Malfermo de la tagoj. Prezentos sin la komunumo Haukipudas, Esperanto-societo de Oulu, kantado sub gvido de Olli Pajula.* Päivien avaus. Haukiputaan kunta ja Oulun esperantoseura esittäytyvät, Olli Pajula laulattaa.
- 16.00 *Kafo* Kahvi
- 17.00 *Konatiĝo al la preĝejo de Haukipudas kun pentraĵoj de Mikael Toppelius.* Tutustuminen Haukiputaan kirkkoon ja Mikael Toppeliuksen maalauksiin.
- 18.00 *Orgenkoncerto de Esa Toivola en la preĝejo.* Esa Toivolan urkukonsertti kirkossa.
- 20.00 *Vespermanĝo en hotelo Samantta.* Iltaruokailu hotelli Samanttassa.
- 21.30 *Vespera libera kunestado.* Vapaata yhdessäoloa.

Dimanĉo / Sunnuntai 17.9.2004

- 8.00 *Matenmanĝo en la hotelo.* Aamiainen hotellilla.
- 9.00 *Matenpreĝo de KELF.* Aamuhartaus, järj. KELF.
- 9.30 *Osmo Buller rakontos pri UEA-aferoj.* Osmo Buller tuo terveisiä UEA:lta.
- 10.30 *Jubilea jaro 2007 de EAF.* *EAF-estraro prezentos la aranĝojn: i.a. jubilea tago 28.4. en Helsinki, festivalo Arta Lumo en Kuopio julie.* Suomen Esperantoliiton hallitus kertoo juhluvuoden 2007 tapahtumista: mm. pääjuhlapäivästä Helsingissä 28.4., Arta Lumo -festivaalista heinäkuussa Kuopiossa.
- 12.00 *Tagmanĝo* Lounas
- 13.00 *Konatiĝo pri kaptado de petromizoj.* Tutustuminen nahkiaisten pyyntiin.
- 14.45 *Fermo de la tagoj.* Päivien päätös
- 15.00 *Buso al Oulu.* Bussi Ouluun.

Aliĝo kaj kontaktpersonoj

Bonvolu sendi la aliĝilon al la EAF-oficejo de Helsinki aŭ se vi volas aliĝi rete, uzu la adreson eafmendoj@esperanto.fi.

Krome pagu la kotizon kaj AT-paketon al la konto de la Asocio uzante la referencnumeron (ĉi-foje kotizojn por Kierikki-ekskurso kaj por buso ni kolektos surloke). Notu, ke estas tre grave fari ambaŭ: kaj pagi kaj sendi la aliĝilon por ke ni organizantoj sciu, kion vi mendis kaj kiam vi alvenos.

Kun eventualaj demandoj pri la tranoktoj, manĝoj kaj pri vojaĝeblecoj per trajno vi povas turni vin al la EAF-sekretario Tiina Oittinen aŭ al lokaj kontaktpersonoj en Oulu kaj Haukipudas Erkki Röntynen (040-5288138, erkki.rontynen@luukku.com) kaj Auli Vihermä (aulin@mail.suomi.net, 040-7217897). Pri la aliĝiloj kaj pagoj prizorgas EAF-vicprezidanto Päivi Saarinen kaj EAF-kasisto Tiina Kosunen.

Ilmoittautuminen ja yhteyshenkilöt

Ilmoittaudu lähettämällä ilmoittautumislomake Suomen Esperantoliiton toimistoon tai kertomalla vastaavat tiedot sähköpostitse osoitteeseen eafmendoj@esperanto.fi.

Maksa osallistumis- ja pakettimaksut ilmoittautumisen mukaisesti liiton tilille (Kierikki-retki ja bussikuljetus maksetaan siis paikan päällä). Muista käyttää viitenumeroa, jonka kanssa ei pidä kirjoittaa muita tietoja. Huomaa, että pelkkä maksun hoitaminen ei riitä, tarvitsemme myös ilmoittautumistiedot, jotta tiedämme mitä olet tilannut ja milloin tulet.

Majoitusta, ruokailua ja matkustusvaihtoehtoja koskevia asioita voit tiedustella liiton sihteeriltä Tiina Oittiselta tai paikallisilta Oulun yhdistyksen yhteyshenkilöiltä Erkki Röntyseltä (040-5288138, erkki.rontynen@luukku.com) ja Auli Vihermäältä (aulin@mail.suomi.net, 040-7217897). Ilmoittautumislomakkeista ja maksuista huolehtivat liiton varapj. Päivi Saarinen ja rahastonhoitaja Tiina Kosunen.

Bonvenon – Tervetuloa!

Esa Toivolan esittely

Esa Toivola opiskeli kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemian Kuopion osastolla erikoistuen urkuimprovisointiin opettajanaan Mikko Korhonen. Toivola valmistui musiikin maisteriksi vuonna 2001 ja suoritti urkujensoiton A-tutkinnon Jaana Ikosen oppilaana vuonna 2003. Hän soitti ensikonserttinsa Helsingin tuomiokirkossa vuonna 2005.

Toivola on opiskellut urkujensoittoa myös v. 2000-2001 Amsterdamin konservatoriossa Pieter van Dijkin oppilaana. Vuosina 2003-06 hän opiskeli Hans-Ola Ericssonin johdolla Piteåssa Ruotsissa suorittaen konserttiurkurin tutkinnon toukokuussa 2006. Toivola on täydentänyt opintojaan useilla mestarikursseilla Suomessa ja ulkomailla.

Toivola opettaa urkujensoittoa ja improviointia Sibelius-Akatemian Kuopion osastolla. Hän esiintyy aktiivisesti eri puolilla Suomea sekä omin konsertein että säestäjänä ja continuo-soittajana. Kotimaan lisäksi Toivola on konserttoinut Ruotsissa, Saksassa ja Alankomaissa. Vuonna 2004 hän sai ensimmäisen palkinnon Nijmegenin kansainvälisissä urkukilpailuissa Alankomaissa.

Syyskuussa 2006 Toivola esiintyy Deutsch-Finnische Gesellschaftin järjestämällä konsertti-kiertueella Saksassa. Haukiputaan kirkossa kuultava ohjelma on osa tämän seitsemän konsertin kiertueen ohjelmistoa.

Toivola esittelee urkukonserttiaan

Urkukonsertissani Haukiputaan kirkossa kuuluaan musiikkia Suomesta ja Saksasta. Oskar Merikannon ”Rukous” ja Taneli Kuusiston ”Pastorale” ovat suomalaista melodiikkaa kauneimmillaan. Sulo Salosen muunnelmia ja fuuga koraalista ”Matkamiehen mieli palaa” liittyy modernin musiikin rantautumiseen Suomeen sotien jälkeen. Sävellyksen esikuvat ovat kuitenkin 1900-luvun ensimmäisten vuosikymmenien Saksassa. ▷

Aliĝilo

Mi aliĝas al la Aŭtunaj Tagoj de EAF
16.-17.9.2006 en Haukipudas.

Nomo

Adreso

Tel./fakso/ret-adreso

Aliĝkotizo:

18 e ĝis 25.8.2006 _____

21 e poste _____

Duono por FEJO-anoj sub 30 jaroj. Infanoj sub 15 jaroj sen aliĝkotizo.

Personoj loĝantaj ekster Finnlando laŭ interkonsento.

AT-paketo 16.-17.9.

inkl. tranoktadon (2-lita ĉambro) en hotelo Samanta kaj manĝojn (tagmanĝoj ambaŭtage, vespermanĝo sabate, kafoj) 80 e ____

Buso Oulu-Haukipudas-Oulu
(10 e, pagota surloke) _____

Kierikki-ekskurso (20 e por
30-persona grupo, pagota surloke) _____

Entute pagenda al la konto de EAF _____

Pagoj al la konto: **Sampo 800017-230825.**

Bv. uzi la VT-referencnumeron **4640.**

Pliaj informoj aŭ deziroj:

Bonvolu sendi la aliĝilon al:

Esperanto-Asocio de Finnlando

Siltasaarenkatu 15 C 65, FIN-00530 Helsinki

Retaj aliĝoj tra eafmendoj@esperanto.fi

Ilmoittautumislomake

Ilmoittaudun Suomen Esperantoliiton
syyspäiville 16.-17.9.2006.

Nimi _____

Osoite _____

Puh./fax/sähköposti _____

Ilmoittautumismaksu:

18 e 25.8.2006 saakka _____

21 e 25.8.2006 jälkeen _____

Puoli maksua FEJO:n varsinaisilta jäseniltä. Ilman maksua alle 15-vuotiaat lapset. Suomen ulkopuolella asuvat henkilöt sopimuksen mukaan.

AT-paketti 16.-17.9. sis. yöpymisen
2-hh hotelli Samantassa ja ruokailut
(2 lounasta, illallisen, kahvit) 80 e _____

Bussi Oulu-Haukipudas-Oulu
(10 e, maksu paikanpäällä) _____

Kierikki-retki (20 e 30-hengen
ryhmälle, maksu paikanpäällä) _____

**Maksut yhteensä Suomen
Esperantoliiton tilille** _____

Tilinumero: **Sampo 800017-230825.**

Käytä viitenumeroa **4640** (ei muita tietoja maksun yhteydessä).

Lisätietoja ja/tai toivomuksia:

Lähetä lomake osoitteella:
Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C
65, 00530 Helsinki, tai tiedot sähköpostitse:
eafmendoj@esperanto.fi

Konsertti alkaa Johann Sebastian Bachin musiikilla. Parikymmentävuotiaana Bach otti urkurinvirastaan ”ommoo lommoo” ja patikoi Pohjois-Saksaan kuulemaan Buxtehudea ja muita suuria hansakaupunkien mestareita. Näistä vaikutteista syntyi nuoruudeninnokas mestari-teos ”Preludi E-duuri”. Konsertissa kuullaan lisäksi kolme erityylistä koraalialkusoittoa.

Erilaisten luonnonilmiöiden matkiminen on aina kiinnostanut muusikoita; Johann Kaspar Kerll, 1600-luvun puolivälin ykkösurkuri kato-lisessa Etelä-Saksassa sävelsi mm. lyhyen ja hauskan teoksen käen kukunnasta! Kerll kirjoitti nuoteiksi myös taistelun ääniä fanfaareineen ja tykinlaukauksineen.

Privilegia vojo kondukis al Pasporta Servo

Esa Toivola, kiu ludos orgenon en la preĝejo de Haukipudas dum niaj Aŭtunaj Tagoj, ankorau ne estas tre konata en Esperantujo, sed retajn mesaĝojn li flue respondas en Esperanto. Li estas gastiganto de Pasporta Servo en Kuopio.

Kiam kaj kiel vi eklernis Esperanton?

– Esperanton mi ”trovis” ĉi tiel: mia patro ricevis lernolibron ”Privilegia vojo” (de Vilho Setälä) el laboristo, kiu helpis konstrui la somerloĝejon de miaj gepatroj. Kiam mi havis dek ses aŭ dek sep jarojn, mi trovis lernolibron hejme. Estis somero kaj mi tralegis libron plurfoje – mi tiel multe interesiĝis pri la perfekte logika lingvo!

Kiel vi ekinteresiĝis eniri Pasportan Servon?

– Kiam mi studis eksterlande kaj ofte vojaĝis en Meza Eŭropo, mi trovis Pasportan Servon en Interreto. Estis tre agrable por malriĉa studento. Poste mi mem iĝis gastiganto kaj gastigis junajn turistojn el Italio kaj Japanio. ▷

Estraro kunvenis

La estraro kunvenis (6/2006) lige al la projekto Al kvalita komunikado (AKK) en la oficejo 11.6.2006 je 12.20-16.45, ĉeestis Ritamäki, Oittinen, Saarinen, Saastamoinen, Grundström, Parpala, Pirinen, kasisto Kosunen.

La kostoj por la ekspozicio dum VT en Turku estis 140,90 e, por la Maailma kylässä -foiro (informa budo de FEJO kun EsperHe) 146,10 e (partopreno 100 e + kopioj kaj vojaĝkostoj), por kompletigaj oficejaj ŝlosiloj (nun 11 kompletaj serioj) 61,40 e.

La estraro konstatis ke la Valamo-kurso realigis pro entute 14 aliĝintoj, inter ili 2 kursanoj de Francio, 1 de Svedio, 6 el Ĉinio. [Ĉiuj partoprenis krom 2 ĉinoj, kiuj ne ricevis vizon.] La estraro decidis donaci al ĉiuj Valamo-kursanoj Kalevala-librojn. Tri personoj petis stipendion. La estraro decidis pri la jena divido: 300 e al Timo Pirinen el Porvoo (ne ĉeestis dum trakto de la stipendia afero), po 165 e al Anna-Maija Hintsanen el Jyväskylä kaj Hannu Meriniemi el Raŭmo.

Planata estis turneo de Atilio Orellana Rojas antaŭ la kurso, publikaj eventoj kadre de AKK 29.6. en Turku (sen kostoj por EAF, respondecas EST) kaj 30.6. en Hämeenlinna. En Hämeenlinna plena esperantotago kun ĉelaga kunestado kaj manĝeto (AKK, turneoj).

La estraro konstatis ke la praktikaĵoj por Aŭtunaj tagoj bone progresis. Post ĝi okazos la de majo prokrastita trejnseminario en Helsinko, nova dato 14.10.2006.

La estraro decidis doni al Markku Sarastamo, laŭ lia nova pli detala subvencipeto, la petitajn

200 eŭrojn por fabellibro, lige kun kiu i.a. estas ekspozicioj (AKK, informaj agadoj).

EAF partoprenos en movada foiro dum la UK en Florenco.

La estraro decidis doni al EAF-prezidanto Anna Ritamäki stipendion de 200 eŭroj por la UK-vojaĝo al Florenco 2006. AR estas komitatano A. Ŝi estos ankaŭ la ĉi-jara salutanto de Finnlando. Dum la UK ŝi reklamos la aranĝojn de la jubilea jaro 2007 kaj kontaktos artistojn (AKK, preparo de jubileaj eventoj).

La estraro diskutis pri la principoj de la oficiala jubilea monkolleto kaj taskigis Tuomo Grundström kune kun la prezidanto skribi la oficialan peton de monkolleto permeso.

AR, PS kaj TO planis vojaĝi al Kuopio 21.-22.6.06 por studi eblecojn aranĝi la someran festivalon tie. [La vojaĝo bone sukcesis, informoj pri Arta Lumo-festivalo ĉi-numere]

Por la ĉefa 100-jariĝa festo en Helsinko 28.4.2007 estas provizore rezervita Riddarhuset – Ritarihuone (Nobelula domo). La prezidanto informigis ĉe Nylands nation pri la salono, kie okazis vespera festo post la fondiĝo de EAF, kaj ricevis la respondon ke ĝi estas prizorgata de la restoracio Kaarle XII. Tiu loko povas esti alternativo.

EAF sendis salutantan fakson al SEF-jubileo 27.5.2006. Kiel konkreta donaco estis informita, ke 10 unuaj aliĝintoj el Svedio al nia sekvajara festivalo ricevos 10 % rabaton.

Teuvo Alavillamo en Siikainen dum pluraj jaroj finigis tekstojn de lernu.net kaj aliaj esperantopaĝoj. Li ankaŭ estas la finnlingva lingvohelpanto por tiuj lernantoj en lernu.net, kiuj ensendas la ekzercojn de la Ana Pana-kurso ▷

Kiel alie vi uzis Esperanton?

– Mi ankaŭ iomete korespondis Esperante sed tio estas jam antaŭ dek jaroj. Mi lernis legi la lingvon bonete kaj ankaŭ skribi – sed mi neniam parolis bone.

Esa Toivola jam unufoje estis invitita koncerti pro Esperanto. Li ludis en Vesanto pro iniciato de la loka esperantisto Kimmo Hakala. Verŝajne ni aŭdos lin ankaŭ en la festivalo Arta Lumo somere 2007.

(amr)

por korektoj kaj komentoj. La estraro decidis kiel instigon al li pro la diligenta laboro inviti lin partopreni la eventon en Hämeenlinna. [Li jesis, venis kaj aktive partoprenis.]

EAF kunlabore kun ELFI instigos ĉiujn membroasociojn kaj aktivajn grupojn aranĝi kursojn aŭtune 2006 kaj dum la tuta jaro 2007. Timo Pirinen kontaktiĝis kun Porvoon kansalaisopisto kaj interkonsentis pri informa kurso tie februare 2007. Carola Antskog, ELFI, startis retliston E-ku (ek al e-kursoj), kiu informas pri esperantokursoj en Finnlando.

La estraro laŭ iniciato de la oficeja grupo diskutis pri la principoj por senpaga tranoktado en la oficejo kaj konfirmis la ĝisnunajn kutimojn (kadre de vizito por labori por sia asocio, gastoj de la asocioj, ekz. la instruisto de la somera kurso). Por alicelaj vizitoj validas la normala prezo. Ĉiam necesas rezervo en la oficeja kalendaro. Esperantoklubo de Helsinki respondecas pri la praktikaj aranĝoj (littukoj, ŝlosilo kaj simile).

La prezidanto renkontiĝis kun Jouko Lindstedt 26.5. en lia oficejo por konatiĝi kun la vortara situacio. Lindstedt kun granda bedaŭro konstatas ke li ne havas eblecon gvidi la vortaran projekton. Li rakontis pri la ĝisnuna laboro kaj la kaŭzoj por la stagno de la laboro. Laŭtakse iom malpli ol duono de la vortaraj artikoloj estas malnete prilaboritaj. La ĝisnuna laboro estas konsultebla interrete por kunlaborantoj kaj

Finnlando salutas la kongreson: "La lando de mil lagoj kaj moderna teknologio kaj asocio sekvontjare 100-jara prezentas al vi sorĉe brilan inviton al festivalo Arta Lumo." La lumojn provizis la LED-luma firmao Oversol (www.oversol.fi).

EAF-respondeculoj (aliro protektita de pasporto). Necesas homaj fortoj pli ol la monaj rimedoj por finfari la verkon. Plej gravas trovi bonan iniciateman kunordiganton por la laboro. La estraro komencas serĉi personojn kaj praktikajn solvojn por la daŭrigo de la tre grava vortara laboro.

Esperanto-Asocio de Estonio donacis 12.3. en la renkontiĝo en Kimito al EAF la grandan vortaron Esperanto-Eesti sonaraamat de Raimund Haabvere, kiun la asocio eldonis en 2004.

Kadre de Euroscola-projekto estis donacitaj 3 Kalevala-libroj en Francio.

Anja Launiainen sendis proponon por Al kvalita komunikado ke EAF pri uzo de esprimo komuna lingvo/komunlingvo/yhteiskieli pri-skribante Esperanton. [La propono aperis pasintnumere, komentoj ĉi-numere.]

La estraro decidis havi la sekvan kunsidon 26.8.2006 en la oficejo en Helsinki.

Gratulon al la unu jaron pli frue fondita SEF

La jarkongreso de Sveda Esperanto-Federacio kune kun Dana Esperanto-Asocio okazis en Malmö 25-28 majo 2006. SEF festis sian 100-jariĝon same kiel la loka Klubo Esperantista de Malmö (KEM). Laŭ raporto en Libera Folio (www.liberafolio.org) partoprenis ĉ. 80 el Svedio, 30 el Danio kaj deko el aliaj landoj.

Esperanto-Asocio de Finnlando, kiu ne povis sendi reprezentanton, sendis la suban saluton kun invito kunfesti en Finnlando 2007. La prezidantino de DEA, Ileana Schrøder, persone povis inviti al plia 100-jarfesto. DEA kaj la Kopenhaga klubo jubileos 2008.

La planoj pri internacia arta festivalo, al kiu ni invitas en la salutmesaĝo, progresis. Festivalo Arta Lumo okazos en Kuopio 27.7-1.8.2007. Ni esperas je granda partoprenantaro de najbaraj kaj foraj landoj.

Anna Ritamäki

Fortaj ligoj inter Svedio kaj Finnlando dum la unuaj jaroj de esperanto

Estas evidente ke esperanto venis al Finnlando tra Svedio, sed eble la unua svedlingva mencio pri la lingvo aperis en Finnlando. Tie jam en decembro 1887 Åbo Tidning surbaze de la germanlingva unua libro priskribis la lingvon en du artikoloj.

La unuaj esperantistoj en Finnlando lernis per svedaj lernolibroj. En la listo de Zamenhof aperis la unuaj finnaj adresoj en 1891 kaj kvar jarojn poste 12 abonantoj de la gazeto "Esperantisto" loĝis en Finnlando. En la jaro 1898 oni atendis novan aldonon de la sveda lernolibro. La unua finnlingva lernolibro aperis en la jaro 1904.

La sveda pioniro Valdemar Langlet faris 1895

sian unuan vojaĝon eksterlanden tra Finnlando al Ruslando. En la urbo Åbo (sudokcidenta Finnlando) li trovis sian unuan edzinon Signe Blomberg, ankaŭ ŝi esperantisto. Ili geedziĝis 1899 kaj estis laŭ la Enciklopedio de Esperanto (1933) la unua internacia esperantoparo.

Pri la vojaĝo de Langlet per ĉevalo tra Ruslando aperis libro en la sveda 1898. Estis planoj fari ankaŭ esperantolingvan version kaj tiucele Paul Nylén skribis leterojn al finnaj esperantistoj. Laŭ la letero oni antaŭvidis 300 abonojn. Ĉu oni sukcesis pri tio mi ne scias sed en la urbo Oulu (Uleåborg) oni multe laboris pri tio kaj trovis kvin eblajn abonantojn.

Starka band mellan Sverige och Finland i esperantos barndom

Då vi går tillbaka till tiden då esperanto började sitt segertåg över världen finner vi att banden mellan Sverige och Finland under denna tid var mycket starka. Det kan rentav hända att språket första gången beskrevs på svenska i en finländsk tidning. Åbo Tidning publicerade redan i december 1887 två långa artiklar om det nya språket. Dessa var skrivna på basen av den tyska utgåvan av Zamenhofs första bok.

De första finländska esperantisterna använde svenska läroböcker. Man känner till att Zamenhofs lista över esperantister fick sina första finska adresser 1891 och följande år antecknades bl.a. Gösta Englund, som var endast 15 år då han började lära sig esperanto. År 1895 hade Finland 12 prenumeranter på tidningen "Esperantisto". År 1898 väntade man otåligt på en ny utgåva av den svenska läroboken. Först år 1904 publicerades en finsk esperantolärobok.

Den svenska pionjären Valdemar Langlet gjorde sin första utlandsresa år 1895 via Finland till Ryssland och i Åbo fann han sin första

hustru Signe Blomberg, också hon esperantist. De gifte sig 1899 och var enligt Enciklopedio de Esperanto (1933) det första internationella esperantoparet.

Boken om Langlets resa till häst genom Ryssland utkom på svenska 1898 och redan samma år skrev Paul Nylén brev till de finländska esperantisterna angående en översättning till esperanto. Man behövde 300 förhandsbeställningar för att ge ut boken. Fem beställningar lyckades man samla in i Uleåborg, men hur det sedan gick är oklart.

Esperanto-Asocio de Finnlando gratulas sian fraton en Svedio

Okaze de la 100-jariĝo de la Sveda Esperanto Federacio la Esperanto-Asocio de Finnlando kore gratulas. Por garantii daŭrajn rilatojn inter la esperantistoj en la du landoj ni donas dekfoje 10 % rabaton al partoprenontoj de Svedio al nia internacia arta festivalo, okazonta en Kuopio aŭ alie en Finnlando en julio/aŭgusto 2007. Ni celebras la 100-jariĝon ankaŭ en Helsinki (Helsingfors) la 28an de aprilo, precize cent jarojn post la fondiĝo. Ni esperas ke de niaj najbaraj landoj venos pli da reprezentantoj ol kiom ni sendis hodiaŭ al Svedio.

Esperantoförbundet i Finland gratulerar sin broderförening i Sverige.

Då Svenska Esperantoförbundet nu fyller 100 år vill vi från Esperantoförbundet i Finland framföra våra hjärtligaste gratulationer. För att försäkra oss om fortsatt samarbete mellan våra länders esperantister kommer vi att ge 10% rabatt till de 10 först anmälda deltagarna från Sverige till vår internationella "Arta festivalo", troligen i Kuopio i månadsskiftet juli/augusti. Vi firar i Helsingfors den 28 april, på dagen hundra år efter att förbundet grundades. Vi hoppas att uppslutningen från våra grannländer skall vara betydligt bättre än vår representation här i dag.

Eventokalendaro de EAF

2006

16–17.9.2006 Aŭtunaj Tagoj, Haukipudas (Oulu-regiono)

14.10.2006 Koulutuspäivä "Tiedotteesta telkkariin, otsikosta eetteriin", Helsinki (EAF)

2007 – Jubilea jaro

de Esperanto-Asocio de Finnlando

februaro/marto Jarkunveno de EAF

28.4.2007 100-jariĝo de EAF, Helsinki

23–27.7.2007 Esperantokurso en Valamo (Valamon kansanopisto)

26–27.7.2007 Antaŭekskurso de Arta Lumo en Valamo monaĥejo

27.7–1.8.2007 Festivalo Arta Lumo, Kuopio

27.7–3.8.2007 Internacia Junulara Kongreso, Hanojo, Vjetnamio (TEJO)

4–11.8.2007 Universala Kongreso, Jokohamo, Japanio (UEA)

aŭtuno 2007 Lingvopolitika jubilea evento

Laborkunsido

26.8.2006 EAF-estraro en la oficejo

✉ Korespondi deziras

Hungara 37-jara patrino deziras korespondamikon. Ŝi ĵus trapasis ekzamenon pri Esperanto, en Hungario akceptitan parton de tiea studenta ekzameno.

S-ino Soás Istvanne, Kölesey utca 57, HU-6135 Csólyopálos, Hungario

La muzikantoj

Ĉu vi ekmiris, kiuj estis la muzikantoj en la foto pri Vintraj Tagoj en la aprila gazeto? Tiina Oitinen ludas violonon kaj Merja Uotila kaj Anna-Liisa Ali-Simola kantas.

Novajoj pri EsperHe

Kiel jam tradicie, komenciĝos elementa esperantokurso de EsperHe ĉi-septembre en la helsinka universitato. Dum la tri jaroj de ĝia ekzisto, EsperHe jam organizis du elementajn kaj unu daŭrigan kurson. Ĉiam partoprenis plimalpli dek lernantoj. La plejparto de la nuna estraro, inkluzive mi, lernis la lingvon en la unua kurso, en la jaro 2004. Fakte preskaŭ ĉiuj kiuj restis ĝis la fino de la daŭriga kurso, nuntempe aktivis en nia klubo. Plejparte dank' al la subvenciita IJF-vojaĝo kaj la pasintjara IJK en Zakopane!

Atendante la sekvan daŭrigan kurson, printempe ni devis fari ion alian por allogi eblajn ontajn EsperHeanojn – pli aŭ malpli sukcese. Post la kunorganizo de sidfestoj kun aliaj studentaj organizoj kaj anoncado pri esperanta vespero por novuloj (kvankam ĉe-estis ĉefe nur konatuloj), pli da studentoj nun scias ke eĉ ekzistas esperanta klubo en universitato. En aprilo, Jouko Lindstedt iĝis la unua honora membro de nia klubo. Ni ankaŭ interalie tradukis pliajn infankantojn, vizitis sciurojn en Seurasari kaj havis diskutrondon, kiu preskaŭ iĝis tabulluda rondo – uzanta esperanton, kompreneble.

Mira Anonen kaj Sini Jurvanen gratulis novan honoran membron Jouko Lindstedt.

Kiel esperantoklubo ni ja volas pliinternaciigian agadon. Tio iom faciliĝis ĉar nia iam nur finnlingva retpaĝaro ekhavis esperantan ĝemelon febuare. Parte pro tio, nian printempan festeton partoprenis gastoj el Pollando kaj Ĉeĥio. Lige al internacia agado ekzistas ankaŭ jam antaŭ longe kreita retpaĝaro por ligi universitatajn esperantoklubojn kaj plifaciligi studentan interŝanĝon. Nuntempe la projekto malaktivis sed oni planas trovi pliajn asociojn al la retaro. (<http://www.esperanto.fi/fejo/iesar/iesar.htm>)

Mira Anonen

EsperHe, Esperanto en universitato de Helsinko, estas membroasocio de FEJO fondita en 2003

Estraro 2006

prezidanto Mira Anonen
vicprezidanto Sini Jurvanen
kasisto Antti Tahvanainen
sekretario Varpu Kauppila
zorganto pri studaj aferoj Patrik Austin
zorganto pri internaciaj aferoj Andrei Dumitrescu

estrarano Terho Uotila
vicestraranoj Tuija Suihkonen kaj Saija Arola

Membrokotizoj kaj sendaj informoj

Studentaj membroj: 3 eŭroj (nomo, naskiĝjaro, hejma kaj retpoŝta adreso, fakultato en universitato)

Subtenantaj membroj: sumo mem decidebla (nomo kaj hejma adreso)

Kontonumero: 157235-359096

Pliaj fotoj kaj informoj pri membriĝo rete!

<http://www.esperanto.fi/fejo/esperhe>

EsperHe@esperanto.fi

dissendolisto: esper-he@helsinki.fi

Esperanton näytetunnit ja Valamon kurssi

Esperanto-opettaja Atilio Orellana Rojaksen käynnit ja oppitunnit Turussa ja Hämeenlinnassa poikivat kirjoituksia Hämeen Sanomiin (5.7.) ja Hämeenlinnassa ilmestyvään Kaupunki-uutisiin (28.6.). Turussa Turkulaisessa (28.6.) ja Aamuset-lehdessä (28.6.) oli lyhyet uutiset tapahtumasta.

Hämeen Sanomien juttu oli perusteellisin, sivun mittainen. Se on verkossa osoitteessa <http://www.hameensanomat.fi/Article.jsp?article=37870&main=37> (luettu 18.7.) Jutun mukaan haave maailmankieli esperantosta elää yhä. Hämeenlinnassa sitä puhuu 12 henkilöä. Kahvila-tapahtumassa kaupungissa juttu sujui hyvin, ja hauskaa tuntui olevan, kun Atilio johdatteli keskustelua, kirjoitti toimittaja Salla Virta. Atilio uskoi, että kaikki uusi tarvitsee aikaa, vaikka esperantosta ei tullutkaan suunniteltua valta-kieltä huolimatta sen helppoudesta ja puolueettomuudesta. ”Ei puhelintakaan heti keksimisen jälkeen hyväksytty käyttöön”, hän sanoo.

Raimo Kakko opetteli 17-vuotiaana esperantoa Seura-lehdestä, jossa sitä esiteltiin. Hän käytti sitä veljensä kanssa salakielenä muiden ihmetykseksi. Nyt 60 vuotta myöhemmin myös hänen vaimonsa puhuu kieltä.

Esperanton harrastuksen syitä on useita. Joku ei oppinut vieraita kieliä koulussa, mutta oppi esperanton, joku opiskeli sitä eläkepäivillään, toisille kielen rakenne oli kiinnostavaa. Anna Ritamäki sanoi, että häntä kiinnosti, voiko kehitetty kieli todella toimia. Hänen mukaansa esperantolla voi tutustua muihin kulttuureihin, kun puhujat muodostavat laajan verkon maailmalla, ja kun sitä voi opetella internetissä.

Pian esperantoa voi tankata Hämeen Sanomien mukaan myös hämeenlinnalaisen Markku Sarastamon satukirjasta ”Kreivitär ja hänen huikea elämänsä”, joka julkaistaan suomeksi ja esperantoksi. Hämeen Sanomien jutun valokuvassa esiteltiin Carola Antskogin t-paitaa, jonka

selässä olevia esperantotekstejä muut lukivat.

Hämeenlinnalaisen Kaupunki-uutiset-lehden juttu oli ennakkoesittely Atilio Orellana Rojaksen näyteoppitunnista Sokerileipuri Suomisella. Lisäksi mainittiin, että hän opettaa Valamosa viikon kurssilla. Opetus tapahtuu ns. Csehmetsämethodilla. Atilio on opettanut kieltä yli 60 maassa.

Turkulainen-lehdessä mainittiin Atilion näyteoppitunnin järjestäminen ja hänen toimintansa kansainvälisen esperanto-opiston johtajana. Aamuset-lehdessä mainittiin hänet maailman tunnetuimpana Esperanto-opettajana, joka johtaa Haagissa, Hollannissa, sijaitsevaa IEI-opistoa. Lehti esitteli Esperanton kansainväliseksi yhteiskieleksi, jossa on selkeä ja poikkeukseton kielioppi ja että sitä voi opiskella Turussa Auralan kansanopistossa tai internetissä www.lernu.net -sivustolla.

YLEn Itä-Suomen alueuutiset esitti 3.7.2006 lähetyksessään uutisen Valamon Esperantokurssista paikalla kuvattuna.

Yhteiskielen todettiin ohjelmassa kiinnostavan harrastajia. Ylitorniosta kurssille tullut Anne Holappa totesi, että kun on pikkuisen opiskellut kieltä itsekseen, olisi kiva oppia sitä puhumaankin. Myöhemmin hän mainitsi, että jos on pikkuisenkaan opiskellut jotain kieltä, esperanto on helppoa ja loogista.

YLEn toimittaja Janne Ahjopalo arvioi, että kieli kuulostaa tottumattoman korvaan espanjalta. Kielestä on tullut harrastajia yhdistävä, sillä ei kuitenkaan pihviä tilata ravintolassa, kun sitä puhuu noin miljoona ihmistä maailmassa.

Atilio Orellana Rojas kommentoi asioita ohjelmassa esperantoksi. Hänen mukaansa kieltä on 10 kertaa helpompi oppia kuin kansallisia kieliä. Hän arvioi myös, että kielen käytön leviäminen on hidasta, ja vertasi sitä puhelimen hitaaseen leviämiseen sen keksimisen jälkeen.

Etelä-Pohjanmaalla, Alajärvellä, Soinissa,

Komuneco ricevis subtenon

En la pasinta numero ni publikigis leteron de Anja Launiainen, kiu konsilas paroli pri Esperanto kiel *komunlingvo* aŭ finne *yhteiskieli*. Jen kelkaj komentoj ricevitaj pere de EAF-agadas (retlisto, kiun membroj povas partopreni):

“Al mi plaĉus la termino “yhteiskieli”. Al mi ne tre plaĉas apukieli aŭ artefarita lingvo. Ankaŭ planlingvon mi aprobas. Miaj sentoj pri la nomoj estas tute subjektivaj.”

“Ankaŭ al mi. Ĝi eble ne estas vaste uzata nun, sed se ni komencas ĝin uzi, ĝi eventuale iom post iom pli uziĝas.”

“Ankaŭ al mi plaĉas la nomo “yhteiskieli”, sed ĉu ĝi estas tute klara por ĉiuj? “Esperanto” estas jam kompare konata nomo (sendepende de tio,

ĉu pozitive, ĉu negative) kaj mi ne scias, ĉu vere necesas maluzi ĝin.”

Alia persono trovis 333 trafojn en Google por “yhteiskieli”:

“Do ĝi jam estas iom uzata, kvankam kompreneble ne ĉiam pri Esperanto. Interalie, Vilho Setälä siatempe skribis pri “Tieteen yhteiskieli” (1919), “Kaupan yhteiskieli” (1920).

Esperanto kiel nomo de la lingvo estu daŭre uzita. La propono de Anja Launiainen temas pri priskribaj vortoj pri la lingvo. Laŭ la reagoj ricevitaj estas ĝenerala subteno al la ideo prioritati la komunecan trajton de la lingvo por priskribi ĝin.

(amr)

- ▷ Lehtimäellä, Vimpelissä sekä Lappajärvellä ilmestyvässä Järviseuutu-lehdessä (21.6.2006) esiteltiin hämeenlinnalaisen Itetaiteilija Markku Sarastamon näyttely Alajärven kirjastossa. Jutussa mainittiin hänen satukirjansa, joka käännetään myös esperantoksi.

Turun Sanomien Extra-liitteessä (17.6.) esiteltiin paimiolainen 80-vuotias Liisa Lankinen, joka kertoi kokkaukseltaan, rock-musiikin kuuntelusta, muutostaan miehensä kanssa Paimioon jatkosodan jälkeen sekä mainitsee osaavansa esperantoa, kun hänen räätäli-isänsä harrasti sitä innokkaasti Liisan lapsuudessa Helsingissä.

Jukka Noponen

Esperanto-aiheinen postimerkinäyttely Kemiössä

Kemiössä eli Kimitossa oli lauantaina 8.7. kesällä lämpimintä kesää pienimuotoinen Esperanto-aiheisten postimerkkien näyttely. Postimerkkipäivän järjesti Salon Esperantoseura, ja Källkullenin emäntä Carola Antskog hoiti käytännön järjestelyt. Kokoelmiaan olivat panneet näytteille Cao Xionglin Nanchangista Kiinasta sekä Anna-Liisa Ali-Simola ja tämän kirjoittaja Turusta.

Tasokas kiinalainen kokoelma

Cao Xionglin oli juuri tullut Esperanton kielen kesäkurssilta, joka järjestetään vuosittain Valamon kansanopistossa. Hänellä oli korkeatasoinen aihekokoelma. Se perustui hyvään tarinaan, ja mukana oli sekä monipuolista että harvinaista filateelista materiaalia, niin kuin postimerkinäyttelyjen sääntöjen mukaan kuuluu.

Xionglin kokoelmassa oli useita hammastamattomia postimerkkejä Brasiliasta, jossa on julkaistu enemmän Esperanto-aiheisia postimerkkejä kuin missään muualla. Hän olikin saanut kotimaansa kansallisessa näyttelyssä hopeoidun mitalin kokoelmallaan.

Kiertokortit

Esperantistit ovat käyttäneet aikoinaan ”kiertokortteja” ajatuksensa levittämiseen. Tällainen MIGRANTA KARTO sisältää yleensä viisi tai kuusi osoitekenttää, joista kortin liikkeelle laittaja täyttää ensimmäisen ja liimaa tietysti postimerkin. Seuraavat vastaanottajat viivaavat aina oman osoitteensa yli ja lähettävät kortin eteenpäin mieluiten toiseen maahan, jälleen postimerkillä varustettuna. Lopuksi kortti lähetetään liikkeelle laittajalle.

Xionglinilla oli useita tällaisia mielenkiintoisia kortteja eri aikakausilta kokoelmassaan. Yksi oli kulkenut vuonna 1922 Saksasta Ruotsin, Suomen ja Viron kautta Itävaltaan. Kortin suo-

malainen vastaanottaja oli käyttänyt postitukseen kahta 60 pennin Saarisen mallin merkkiä. Tämä tekee kortista himoitun myös Suomen erikoiskokoelmaan.

Harvinainen miehitysjulkaisu

Xionglin kokoelman kohteista mainitsen vielä ”suljetun kirjeen”, ranskaksi LETTRE FERMÉE ja Esperantoksi FERMITA LETERO. Se oli kulkenut vuonna 1933 Venäjältä Yhdysvaltoihin.

Omistaja kertoi kokoelmansa puutteesta: hän on koettanut saada saksalaista vuoden 1942 Ukrainan miehityspostimerkkiä, joka olisi Esperanto-aihekkokoelman todellinen kanuuna. Lisäpainaman pohjamerkinä on Neuvostoliiton julkaisu vuodelta 1930 (Michel-numero 392), jossa lukee Esperantoksi CENTRA TELEGRAFO MOSKVO, Moskovan päälennätin.

Anna-Liisa Ali-Simolan kokoelmassa paino oli postimerkeissä, joita on julkaistu Esperanton 100-vuotisjuhlavuonna 1987. Niistä yksistään saa kerätyksi kivan minikokoelman.

Olen pannut sivuun vuosien ajan Esperantoon liittyvää materiaalia. Rakennan siitä parhaillaan kokoelmaa kansalliseen Tavastex-postimerkinäyttelyyn, joka järjestetään Hämeenlinnassa 18.-20.5. ensi vuonna. Sain Kemiön näyttelystä runsaasti uutta tietoa ja uusia ideoita. Suositelen Esperanto-filatelialle kaikille kielen harrastajille!

Martti Vihanto
martti.vihanto@tse.fi

Kirjoitus julkaistaan myös turkulaisessa Abo-phil-postimerkkilehdessä.

Takakannessa Esperanto-aiheisiä postimerkkejä eri puolilta maailmaa ja eri vuosikymmeniltä, Martti Vihannon kokoelmasta.

Suomen Esperantoliiton jäsenjärjestöt

Muutokset ja lisäykset osoitteistoon: Ilkka Santtila, Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki, s-posti ilkka.santtila@welho.com mieluummin kirjallisena.

Suomen Esperantoliiton paikallis- ja jäsenjärjestöt:

- ♦ Helsingin Esperantoseura / Esperanto-klubo de Helsinki, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. www.esperanto.fi/helsinki jukka.p@esperanto.fi (Jukka Pietiläinen)
- ♦ Iisalmen Esperantoklubi / Esperantoklubo de Iisalmi, (Onni Kauppinen) Uudispihantie 298, 74100 Iisalmi.
- ♦ Jyväskylän Esperantokerho / Esperantoklubo de Jyväskylä (Seija ja Kari Kettunen), Keihäsmiehenkatu 3, 40630 Jyväskylä. ☎ (014) 254 609 kari.kettunen@pp1.inet.fi
- ♦ Lahden Esperantokerho / Esperantoklubo de Lahti, (Martti Pennanen) Kalliomaankatu 10, 15150 Lahti. martti.pennanen@phnet.fi
- ♦ Oulun esperantoseura / Esperanto-societo de Oulu ry, (Olli Pajula) Ojalanperäntie 47, 90860 Halosenniemi. olli.pajula@dnainternet.net
- ♦ Salon Esperantoseura / Esperantoklubo de Salo (Eero Saari) Kössinkatu 2 as 7, 24100 Salo. ☎ (02) 735 6130
- ♦ Esperantoseura Antaŭen ry. / Esperantosocieto Antaŭen, Satakunnankatu 30 C 6, 33210 Tampere. (Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (050) 327 8528 markku.saastamoinen@jippii.fi)
- ♦ Turun Esperanto-yhdistys ry. / Esperanto-societo en Turku, (Tiina Oittinen) Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. tiina.oittinen@pp.inet.fi
- ♦ Suomen opettajien esperantoyhdistys / Esperanto-Ligo de Finlandaj Instruistoj, (Carola Antskog) Brokärsvägen 89, 25700 Kimito. cantskog@kolumbus.fi. Tilinro: 800015-129185
- ♦ Suomen nuorten Esperantoliitto / Finnlanda Esperantista Junulara Organizo (FEJO) Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. fejo@esperanto.fi. Tilinro: 563000-2213606
- ♦ Sokeiden esperanto-yhdistys Steleto. (Ritva Sabelli) Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki. ☎ (09) 660 651

Jäsenyhdistysten jäsenet ovat automaattisesti Suomen Esperantoliiton jäseniä, yhdistykset hoitavat jäsenmaksut liittoon. Liittoon voi myös kuulua henkilöjäsenenä, jolloin jäsenmaksu v. 2006 on 18 e sisältäen Esperantolehden. Nino Runeberg -seuran jäsenmaksu on 36 e. Lisätietoja jäsenyhdistyksiltä ja liiton toimihenkilöiltä.

Lappeenrannassa toimii aktiivinen esperanton harrastajien ryhmä, jolle voi lähettää postia osoitteeseen (Irja Miettinen) Esperantogrupo de Lappeenranta, Yrjönkatu 6-8 A 1, 53600 Lappeenranta.

Hämeenlinnalaisille esperantisteille voi lähettää postia osoitteella: sarastamo@gmail.com tai Esperantogrupeto Verda Ilo, c/o Markku Sarastamo, Jyrätie 6 a 15, 13500 Hämeenlinna.

Useiden paikkakuntien puhelinluettelosta hakusanan "Esperanto" kohdalta löytyy paikallisten harrastajien puhelinnumeroita. Paikkakuntien yhteyshenkilöistä saa tietoa myös Suomen Esperantoliitolta, aktiivisia harrastajia on mm. Mikkelissä, Raumalla ja Taivalkoskella.

ESPERANTOLEHTI

ilmestyy vuonna **2006**
aperas dum la jaro

Nro	Red.grupo komencas	Limdato	Aperas
5	1.9.	15.9.	5.10.
6	1.11.	15.11.	5.12.

Avustajien toivotaan noudattavan edellä esitettyjä aikoja. La redakcio esperas, ke helpantoj atentu la datojn supre.

Ilmoitushinnat ♦ Anonprezoj

Ulkopuoliset mainostajat /

Ekster membraro:	Jäsenet / Membroj:
1/1 sivu/paĝo 100 e	1/1 sivu/paĝo 50 e
1/2 sivua/paĝo 60 e	1/2 sivua/paĝo 30 e
1/4 sivua/paĝo 40 e	1/4 sivua/paĝo 20 e

Sendu la anoncojn aŭ rete al la redaktejo: eaflehti@esperanto.fi aŭ poŝte al la oficejo: Esperantolehti/EAF, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki.

Seuraava numero ♦ Venonta numero

Seuraava numero ilmestyy lokakuussa. Jutut 15.9.2006 mennessä EAF:n toimistoon. Venonta numero aperos en oktobro. Artikoloj ĝis 15.9.2006 al la oficejo de EAF. Osoite/adreso: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, puh/tel. (09) 715 538, s-posti/rete: <eaflehti@esperanto.fi>.

Pica-Paino Oy, Jyväskylä 2006